

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/archiwum/156934,Rafal-Sierchula-W-pajeczynie-wywiadu-zimnej-wojny.html>

10.03.2026, 05:54

Rafał Sierchuła: W pajeczynie wywiadu zimnej wojny

W grudniu 1955 r. w gazetach wydawanych w kraju ukazały się informacje dotyczące skazania przez Wojskowy Sąd Garnizonowy w Warszawie grupy siedmiu szpiegów oskarżonych o współpracę z wywiadem brytyjskim.

22.12.2021

Treści artykułów zasadniczo były takie same, różniły się tylko tytułami. „Gazeta Zielonogórska” informowała: „Proces szpiegów wywiadu angielskiego. Słuchanie «szczekaczek» zaprowadziło ich do zdrady ojczyzny i na ławę oskarżonych”. „Dziennik Bałtycki” czy „Echo Krakowskie”: „Surowe kary dla szpiegów wywiadu angielskiego”; „Życie Warszawy”: „Agenci siatki wywiadu angielskiego skazani przez Sąd Wojskowy w Warszawie”.

Wyrok, który zapadł 27 grudnia 1955 roku, skazywał na karę śmierci dwóch członków grupy, o której mówiły zacytowane wyżej nagłówki: Antoniego i Ignacego Nadolnych. Ale cała ta sprawa ta była zaledwie „drobnym” epizodem w toczącej się rywalizacji szpiegowskiej w czasie zimnej wojny.

RF-17/„Robert”...

Początkiem tej wywiadowczej historii było podpisanie w maju 1948 r. dobrowolnej zgody na współpracę z UB przez pochodzącego z Wolsztyna absolwenta Państwowej Szkoły Morskiej i pracownika Polskiej Marynarki Handlowej Jana Milera. Jako agent „RF-17”, a później „Robert”, podczas morskich podróży do Europy zachodniej otrzymał on zadanie nawiązania kontaktu z przedstawicielami „wrogiej” polskiej emigracji. W listopadzie 1950 r. skontaktował się z pracownikiem brytyjskiego ośrodka wywiadowczego w Londynie.

Był nim „Jerzy Ostowski” vel „Kaczmarek”, „Rudolf”, w rzeczywistości Rudolf Płoczek, przedwojenny oficer WP, urodzony w Brodach w województwie tarnopolskim w 1905 r. U progu niepodległości działał aktywnie w POW we Stanisławowie, po ukończeniu Korpusu Kadetów rozpoczął służbę wojskową, zostając oficerem kawalerii. W okresie międzywojennym służył w KOP i 22 pułku ułanów. Przed wybuchem II wojny został oddelegowany do pracy w wywiadzie. W czasie wojny przebywał we Francji, a następnie w Wielkiej Brytanii. Po jej zakończeniu pozostał w Londynie i związał się z wywiadem angielskim, prowadząc jak to definiowały komunistyczne służby specjalne, „działalność szpiegowską przeciwko krajom demokracji ludowej i ZSRR”.

...przewerbowany

W początkach 1951 r. Miler wykorzystywany był jako jedno z ogniw wywiadowczych, za pomocą którego kontaktowano się z agentami w kraju, obsługiwał skrzynki w kraju, przewoził korespondencję oraz wyposażenie techniczne (m.in. radiostacje). W kwietniu 1951 r. do działań wywiadowczych UB zwerbowała również jego żonę Helenę, przydzielając jej kryptonim „Ela”. W tym czasie ośrodek londyński został powiadomiony przez Milera o jego służbie dla polskiej bezpieki. „Ostowski” polecił mu prowadzić działania wspierające jego struktury i dezinformujące komunistyczne służby. Miler został jako rezydent zobowiązany do zorganizowania na rzecz

wywiadu brytyjskiego siatki wywiadowczej. Pierwszą osobą, jaką do niej zwerbował, była jego żona ps. „Cichy” vel „Obrotny”.

Rodzinna siatka

W myśl instrukcji Miler zaczął włączać do swojej grupy agenturalnej krewnych i przyjaciół. W gronie tym w latach 1951-1953 znalazło się kilka osób, w tym czworo rodzeństwa Heleny Miler – Nadolnych. Czwórkę tę stanowili: Stanisław ps. „Powolny”, włączony do struktur od lipca 1951 r., Ignacy ps. „Kukułka” – od połowy 1952 r., Antoni – od sierpnia 1952 r. i Maria – od maja 1953 r.

Według danych śledczych pierwszy z rodzeństwa przekazał Janowi Milerowi szereg informacji o ruchu pociągów wojskowych i towarowych na linii Kargowa-Sulechów, o lotnisku wojskowym w Babimoście, kolejne informacje o urządzeniach wojskowych na Helu, szkice obiektów wojskowych i lotnisk na wybrzeżu. Kolejny z braci dostarczył informacje na temat kilkunastu jednostek wojskowych, oraz lotnisk z terenu Dolnego Śląska i Pomorza. Natomiast Maria gromadziła informacje od poszczególnych członków siatki i dostarczała je do mieszkania Milerów.

► [Czytaj więcej na portalu przystanekhistoria.pl](http://przystanekhistoria.pl)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Artykuł

Antoni Nadolny

Skazanie szpiegów wywiadu angielskiego

WARSZAWA (PAP). 27 bm. Wojskowy Sąd Garnizonowy w Warszawie ogłosił wyrok w trwającym kilka dni procesie grupy szpiegów, zlikwidowanej w połowie br. przez władze bezpieczeństwa siatki wywiadu angielskiego. Wyrokiem sądu skazani zostali osk. osk.: Antoni Nadolny i Ignacy Nadolny na kary śmierci, Stefan Kubicki na dożywotnie więzienie, Maria Nadolna na 15 lat więzienia, Stanisław Nadolny i Jadwiga Mazurczak na kary po 12 lat więzienia oraz Helena Skielnik na 8 lat więzienia.

Przewód sądowy wykazał, że oskarżeni byli agentami siatki szpiegowskiej zorganizowanej w kraju przez rezydenta wywiadu angielskiego Jana Milera i jego żonę Helenę, którzy zwerbowali

do roboty szpiegowskiej członków swej rodziny oraz bliskich znajomych.

Oskarżeni dostarczyli wywiadowi angielskiemu szeregu informacji stanowiących ściśle tajemnicę wojskową i państwową, a dotyczących różnych obiektów wojskowych i komunikacyjnych.

Jak wynika z zeznań oskarżonych, którzy przyznali się do czynów zarzucanych im w akcie oskarżenia, pobudkami zdrady ojczyzny, której się dopuścili, była chęć zysku oraz atmosfera wrogości do Polski Ludowej środowiska w jakim się obracali.

Przewód sądowy ustalił, że najcięższych przestępstw dopuścili się osk. osk. Antoni i Ignacy Nadolny oraz Stefan Kubicki, którzy wykazali największą aktywność w szpiegowskiej robocie i dostarczyli wywiadowi angielskiemu najwięcej informacji, dotyczących obiektów wojskowych i kolejowych.

W motywacji wyroku sąd podkreślił, iż w stosunku do oskarżonych Antoniego Nadolnego i Ignacego Nadolnego wziął pod uwagę jako okoliczność szczególnie obciążającą ich duże napięcie złej woli i długi okres działalności szpiegowskiej, natomiast w stosunku do osk. Skielnik sąd uznał za okoliczność łagodzącą, jej skruszenie oraz dobrowolne zerwanie z wywiadem.

ZE SWIATA

DELHI (PAP). Dziennik „Hindusthan Standard” podaje, że w